



DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



Društvo za zaštitu i proučavanje  
ptica Srbije (DZPPS)

Adresa: Radomira Raše Radujkov 1a  
sprat 1, stan 211

21000 Novi Sad

Telefon: 021/304-49-25

E-mail: [info@pticesrbije.rs](mailto:info@pticesrbije.rs)

Web: [www.pticesrbije.rs](http://www.pticesrbije.rs)

Министарство заштите животне средине  
Омладинских бригада 1 11070 Нови Београд

Број: 014/2025

Датум: 21.2.2025.

Предмет: Примедба

### П Р И М Е Д Б А

Поштовани,

Овим путем желимо да искажемо примедбе на „Захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину пројекта вађења речног наноса из реке Црни Тимок“ који је доступан за јавни увид од 13. фебруара па завршно са 22. фебруаром 2025.

Године - свега 10 дана што је врло кратак период.

[https://www.ekologija.gov.rs/lat/obavestenja/proцена-uticaja-na-zivotnu-sredinu/zahtevi/zahtevi-za-odlucivanje-o-potrebi/nosilac-projekta-preduzece-plastomet-doo-iz-knjazevca-zahtev-za-odlucivanje-o-potrebi-izrade-studije-o-proceni-uticaja-na-zivotnu-sredinu-projekta-vadenja-recnog?fbclid=IwY2xjawljwtZleHRuA2FibQlxMAABHffwNgnPRwZXAGlcrk3ab9nXULXUo0VpNWEAKmZaObzMj0MRv0r5bzVRpA\\_aem\\_vkzz05Ym4WhGpe5gyi-7Mg](https://www.ekologija.gov.rs/lat/obavestenja/proцена-uticaja-na-zivotnu-sredinu/zahtevi/zahtevi-za-odlucivanje-o-potrebi/nosilac-projekta-preduzece-plastomet-doo-iz-knjazevca-zahtev-za-odlucivanje-o-potrebi-izrade-studije-o-proceni-uticaja-na-zivotnu-sredinu-projekta-vadenja-recnog?fbclid=IwY2xjawljwtZleHRuA2FibQlxMAABHffwNgnPRwZXAGlcrk3ab9nXULXUo0VpNWEAKmZaObzMj0MRv0r5bzVRpA_aem_vkzz05Ym4WhGpe5gyi-7Mg)

Даље у тексту разматрамо проблематику која се налази у документу Захтева, те наводимо наше примедбе и предлоге:

1. Прво, важно је истаћи да је Црни Тимок последњи велики неискоришћени ресурс чисте воде у источној Србији - што је и наведено у документу Просторни план подручја посебне намене слива акумулације Боговина из септембра 2023. године. Како се у сливу Црног Тимока већ налазе значајна водоизворишта узводно од локације планиране за експлоатацију шљунка (на пример Мрљуш), сасвим је извесно да повољних водоизворишта има и даље низводно. Управо грануларни подземни слојеви у оквиру речног корита филтрирају површинске у подземне воде, а то је од кључног значаја за напајање истих и њихове квалитет. То је посебно изражено на крашким теренима попут оног кроз који протиче Црни Тимок. С обзиром да се планира изградња акумулације „Боговина“ која ће значајно деградирати квалитет воде узводно од планиране локације за експлоатацију, то значи да ће на том месту кроз нарушен и недостајући подземни гранулат воде лошег квалитета доспевати и у подземне воде између Сумраковца и Савинца. Све то је неодговорно и недопустиво према генерацијама које треба да дођу после нас. А већ данас је јасно да је чиста вода најважнији



DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



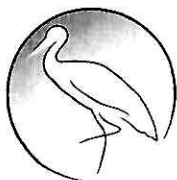
Društvo za zaštitu i proučavanje  
ptica Srbije (DZPPS)  
Adresa: Radomira Raše Radujkov 1a  
sprat 1, stan 211  
21000 Novi Sad  
Telefon: 021/304-49-25  
E-mail: [info@pticesrbije.rs](mailto:info@pticesrbije.rs)  
Web: [www.pticesrbije.rs](http://www.pticesrbije.rs)

ресурс будућности: <https://www.politika.rs/scc/clanak/566541/Pitka-voda-postaje-najvazniji-resurs-na-planeti?fbclid=IwAR0-mkt57pnYzkMnY3VanzJ6Bx1jISC13I04pvcsPjVtwHYcD4MGXPkIV0>

- Прегледом сателитских снимака предметног подручја (Google Earth) лако је установити хронологију активности на предметном подручју (Слика 1, 2, 3, 4). Тиме је откривено да је (незаконита) експлоатација речних наноса у кориту Црног Тимока почела још 2020. године, док се правна “дозвола” за ове активности обезбеђује почетком 2025. године!? Такође, у документу се тражи дозвола за експлоатацију речних наноса на парцелама бр. 8765 К.О. Сумраковац и бр. 2392 К.О. Савинац (обе у општини Бољевац), док на сајту Геосрбија, еКатастар (<https://a3.geosrbija.rs/>) јасно видимо да су се експлоатациони радови већ спроводили на парцелама 8573/1, 8764, 8766, 8767 К.О. Сумраковац током претходних неколико година (Слика 3, 4, 5). Чак се на парцели 8573/1 види и мало језеро настало као резултат експлоатације, а види се да је на парцели уклоњена сва жбунаста и дрвенаста вегетација. Не знамо да ли је досадашње радове изводило ДОО „Пластомет“ из Књажевца, али се то основано може сумњати с обзиром да очито неко намерава да легализује досадашње активности. Све то указује на то о каквим се активностима ради и како је до сада функционисала контрола активности на овом подручју. С обзиром да се ради о регионално значајној реци са очуваним водним ресурсима, потенцијално угрожавање подземних вода даљим (не)законитим активностима је недопустива. Питање је и да ли треба неко да одговара и за досадашње радове за које није постојала дозвола?
- С обзиром на значај водних ресурса обавезно је спровести Студију процене утицаја на животну средину где би се поред утицаја на биодиверзитет спровеле анализе резерви подземних вода, као и утврдили потенцијални угрожавајући фактори, односно утврдила рестаурација терена уколико експлоатација буде дозвољена.
- У бази података Друштва за заштиту и проучавање птица Србије постоје подаци о 50 врста птица које се гнезде на подручју где се налази предметно подручје, а већина су строго заштићене врсте. Такође, природни спрудови на рекама су поред значаја за филтрацију воде веома значајни за биодиверзитет како специфичних врста птица, тако и других кичмењака и великог броја бескичмењака. Стога предлажемо да се заустави даља експлоатација и спречи легализација постојећих активности како би се спречила дугорочна деградација „последњег великог неискоришћеног ресурса чисте воде у источној Србији“.

Милан Ружић, извршни директор

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE  
BIRD PROTECTION AND  
STUDY SOCIETY OF SERBIA



DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



Društvo za zaštitu i proučavanje  
ptica Srbije (DZPPS)  
Adresa: Radomira Raše Radujkov 1a  
sprat 1, stan 211  
21000 Novi Sad  
Telefon: 021/304-49-25  
E-mail: [info@pticesrbije.rs](mailto:info@pticesrbije.rs)  
Web: [www.pticesrbije.rs](http://www.pticesrbije.rs)



Слика 1. Сателитски снимак предметног подручја, јун 2016. године





DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



Društvo za zaštitu i proučavanje  
ptica Srbije (DZPPS)

Adresa: Radomira Raše Radujkov 1a  
sprat 1, stan 211

21000 Novi Sad

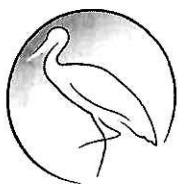
Telefon: 021/304-49-25

E-mail: [info@pticesrbije.rs](mailto:info@pticesrbije.rs)

Web: [www.pticesrbije.rs](http://www.pticesrbije.rs)



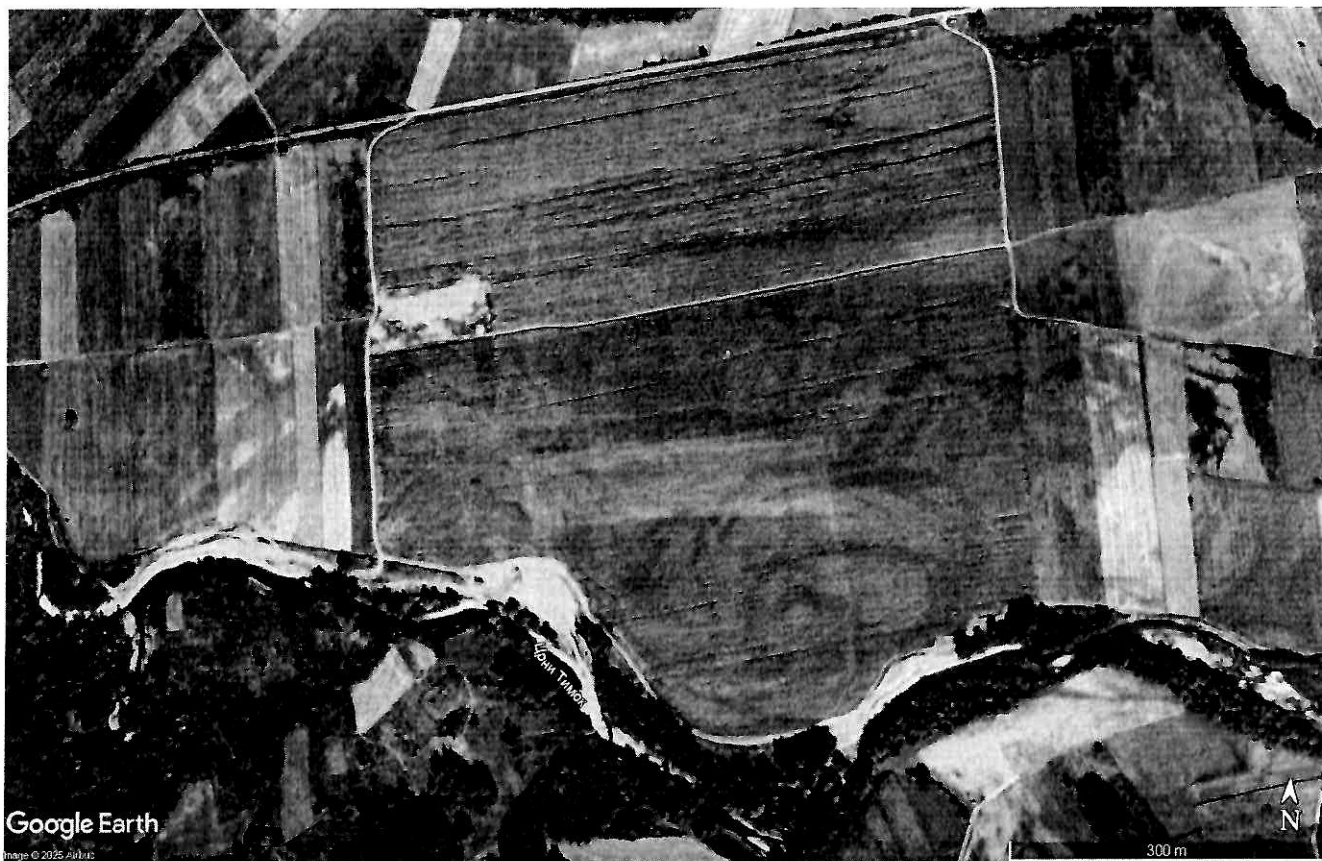
Слика 2. Сателитски снимак предметног подручја, септембар 2018. године



DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



Društvo za zaštitu i proučavanje  
ptica Srbije (DZPPS)  
Adresa: Radomira Raše Radujkov 1a  
sprat 1, stan 211  
21000 Novi Sad  
Telefon: 021/304-49-25  
E-mail: [info@pticesrbije.rs](mailto:info@pticesrbije.rs)  
Web: [www.pticesrbije.rs](http://www.pticesrbije.rs)



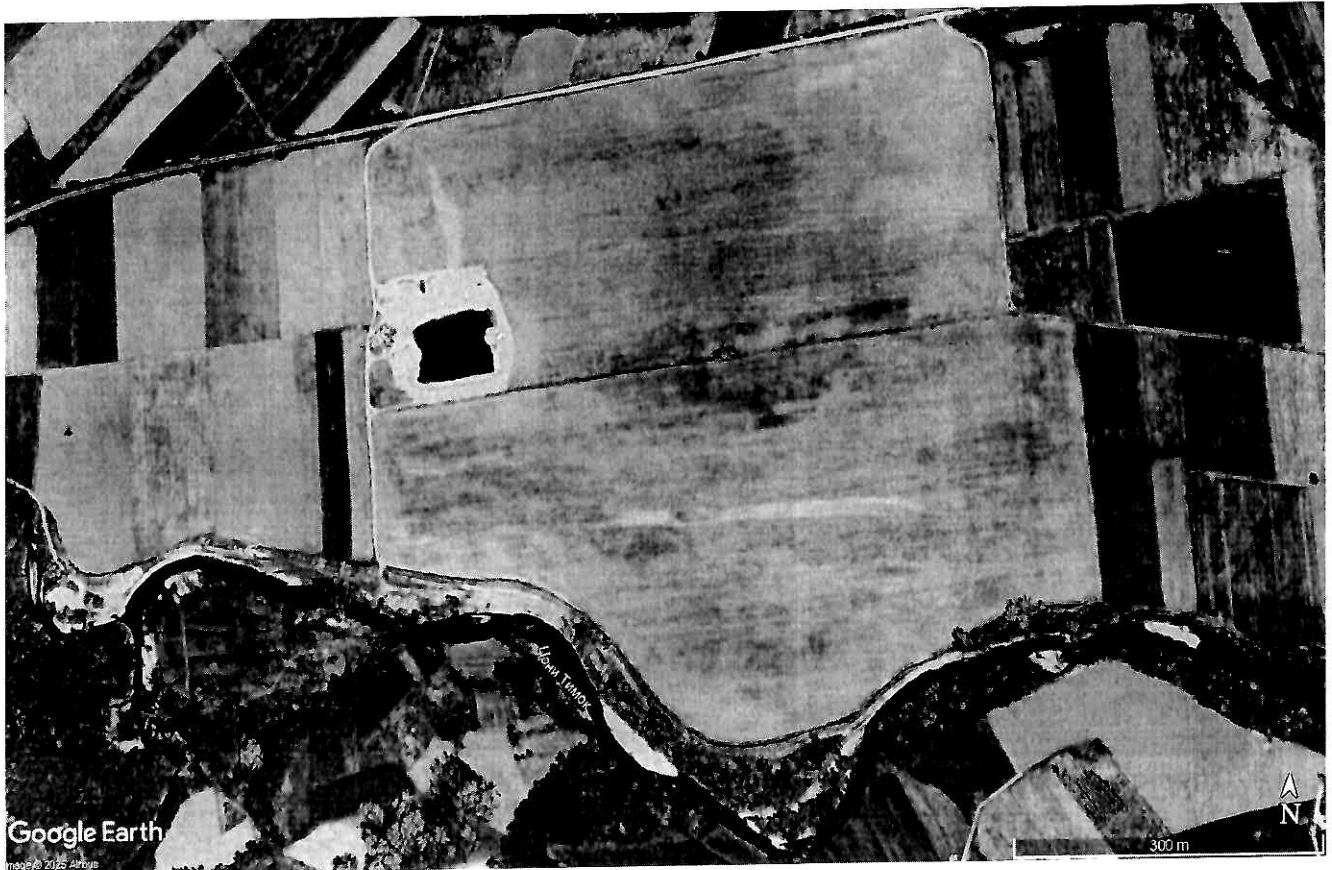
Слика 3. Сателитски снимак предметног подручја, септембар 2020. године



DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE

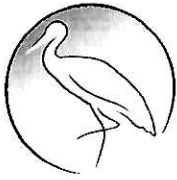


Društvo za zaštitu i proučavanje  
ptica Srbije (DZPPS)  
Adresa: Radomira Raše Radujkov 1a  
sprat 1, stan 211  
21000 Novi Sad  
Telefon: 021/304-49-25  
E-mail: [info@pticesrbije.rs](mailto:info@pticesrbije.rs)  
Web: [www.pticesrbije.rs](http://www.pticesrbije.rs)



Слика 4. Сателитски снимак предметног подручја, април 2024. године

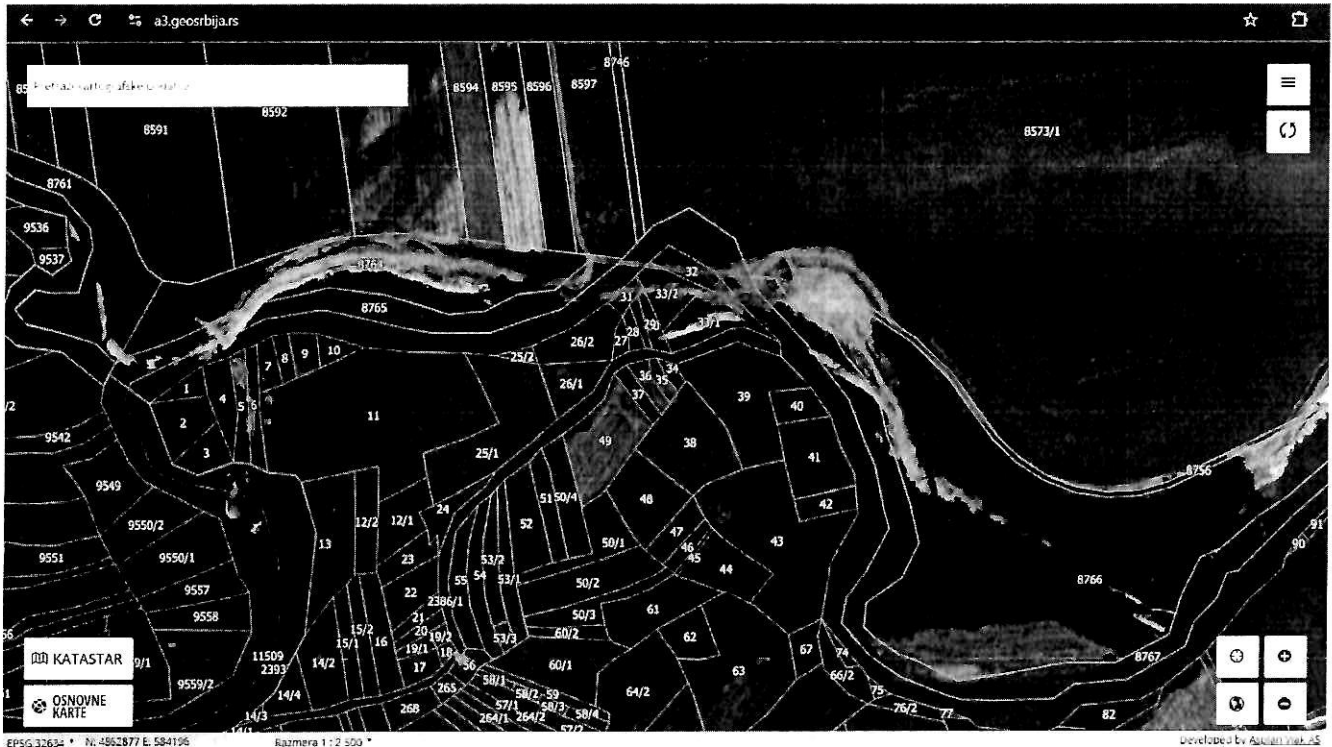




DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



Društvo za zaštitu i proučavanje  
ptica Srbije (DZPPS)  
Adresa: Radomira Raše Radujkov 1a  
sprat 1, stan 211  
21000 Novi Sad  
Telefon: 021/304-49-25  
E-mail: [info@pticesrbije.rs](mailto:info@pticesrbije.rs)  
Web: [www.pticesrbije.rs](http://www.pticesrbije.rs)



Слика 5. Приказ парцела катастарских оптина Сумраковац и Савинац из 2024. године на којима се виде трагови (нелегалне) експлоатације речних наноса